

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060304

DOM
2019-04-25
Stockholm

Mål nr
M 12339-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2018-12-04 i mål nr M 1451-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Kalmar län
391 86 Kalmar

Motpart

I L

SAKEN

Uppsättning av skylt inom Bödakustens västra naturreservat i Borgholms kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Kalmar län beslut den 28 februari 2018, dnr 521-4682-2017, att avslå ansökan om dispens från reservatsföreskrifter för naturreservatet Bödakustens västra.

Dok.Id 1491162

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Kalmar län har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

I L har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens beslut.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande: Mark- och miljödomstolen har hänvisat till att det i reservatsföreskrifterna under rubriken A.6 anges att det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande anordning. Domstolen har därför menat att åtgärden endast kräver tillstånd. Enligt föreskrift C.7 är det förbjudet att sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift. Föreskrifterna under C är beslutade enligt 10 § naturvårdslagen som motsvarar 7 kap. 30 § miljöbalken. **I L** äger fastigheten X som ligger utanför naturreservatet. Den aktuella skylten skulle sättas upp på fastigheten Y som ägs av Sveaskog. **I L** är alltså inte ägare till fastigheten inom naturreservatet där skylten ska sättas upp. Hennes ansökan omfattas därför av föreskriften C.7, vilket innebär att dispens ska sökas för att sätta upp skylt. Länsstyrelsen anser därför att länsstyrelsens beslut ska fastställas.

I L har anfört i huvudsak följande: Länsstyrelsens motivering till avslag är irrelevant och formellt felaktig. Länsstyrelsen har inte påvisat att en skylt på något sätt strider mot reservatsföreskrifterna. Att i stället placera en skylt innanför hennes tomtgräns vore ett dåligt alternativ, både estetiskt och informationsmässigt. Då skulle skylten behöva vara mycket större och en del träd innanför tomtgränsen behöva avverkas. Detta alternativ skulle förfula miljön.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av reservatsföreskrifterna för naturreservatet Bödakustens västra (Länsstyrelsens i Kalmar län beslut den 2 juli 1999, dnr 231-1268-96) framgår följande: Gällande rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande anordning (s. 9, punkt A.6). Vidare är det förbjudet för allmänheten att inom reservatet sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift (s. 12, punkt C.7).

Föreskriften i punkt A.6 får anses rikta sig till fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom reservatet. Eftersom I L inte tillhör denna krets är det dock punkt C.7 i reservatsföreskrifterna som är tillämplig. Åtgärden är alltså förbjuden och kan endast tillåtas efter dispens från reservatsföreskrifterna enligt 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken. För dispens krävs särskilda skäl. Mark- och miljööverdomstolen anser liksom länsstyrelsen att viljan att informera om en enskild näringsverksamhet utan koppling till naturreservatet inte utgör särskilda skäl för att sätta upp en skylt inom reservatet.

Mot bakgrund av det anförda ska mark- och miljödomstolens beslut upphävas och länsstyrelsens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Fredrik Ludwigs, tekniska rådet Mikael Schultz, hovrättsrådet Li Brismo och tf. hovrättsassessorn Anders Wallin, referent.

Föredragande har varit Vilma Herlin.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:3

SLUTLIGT BESLUT
2018-12-04
Meddelat i Växjö

Aktbilaga 6
Mål nr M 1451-18

RÄTTEN

Rådsmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Viktor Forsell

FÖREDRAGANDE TILLIKA PROTOKOLLFÖRARE

Notarien Fredrik Hansson

PARTER

Klagande

I L

Motpart

Länsstyrelsen i Kalmar län
391 86 Kalmar

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kalmar läns beslut från den 28 februari 2018 i ärende nr 521-4682-2017, se bilaga 1

SAKEN

Uppsättning av skylt inom Bödakustens västra naturreservat på fastigheten X i Borgholms kommun

---

SKÄL FÖR BESLUTET

Målet föredras och mark- och miljödomstolen antecknar följande.

Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen) har i beslut fattat den 28 februari 2018, ärende nr 521-4682-2017, avslagit I Ls ansökan om uppsättning av en skylt inom Bödakustens västra naturreservat på fastigheten X i Borgholms kommun.

Enligt 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken (1998:808) får länsstyrelsen meddela dispens från föreskrifterna som den har meddelat för ett naturreservat om det finns särskilda skäl.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–16:00

Enligt motiveringen i länsstyrelsens beslut anser den att det inte är ett särskilt skäl att sätta upp en privat skylt inom naturreservatet.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd sätta upp en tavla, skylt, affisch eller liknande anordning inom reservatet. Se reservatsföreskrifterna under rubriken A punkt 6 om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet, länsstyrelsens beslut från den 2 juli 1999 om bildandet av Bödakustens västra naturreservat.

Föreskrifterna avser alltså inte sådana ovillkorliga förbud mot de angivna åtgärderna som endast kan brytas med en dispens enligt 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken. Det får allmänt sett anses vara lättare att uppfylla förutsättningarna för att få ett tillstånd än för att få dispens från ett förbud. Enligt de nu aktuella föreskrifterna är det inte ett krav för tillstånd att det föreligger särskilda skäl. Jfr prop. 1997/98:45 II s. 73 och 76, MÖD 2009:38 och B m. fl. Miljöbalken (7 juni 2018, Z), kommentaren till 7 kap. 5 §.

Länsstyrelsen har vid sin handläggning av ansökan och fattande av beslut i frågan gjort en dispensprövning enligt 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken och inte en tillståndsprövning enligt reservatsföreskrifterna. Eftersom länsstyrelsen är den instans som först har att pröva frågan om ett tillstånd enligt reservatsföreskrifterna kan ges, ska ärendet enligt instansordningsprincipen återförvisas till länsstyrelsen för förnyad handläggning.

BESLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till Länsstyrelsen i Kalmar län för förnyad handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-11)

Överklagande senast den 27 december 2018.

Fredrik Hansson

Protokollet uppvisat/